

Information:

Tourinform Hortobágy, Pásztor múzeum, Petőfi tér 1.

52/589-321, hortobagy@tourinform.hu

Tourinform-iroda, Tiszacsege, Fő u. 38.

52/588-036, 588-037

tiszacsege@tourinform.hu

JÁSZBERÉNY

V roku 1699 boli pri ceste, vedúcej von z mesta Jászberény, postavené tri votívne prícestné stĺpy. Ústrednými postavami takzv. "obrazových stĺpov" sú kamenné piety, vytesané a pomalované ľudovými umelcami. Kamenné stĺpy sú jednoduché, prekryté malou strieškou. Stoja pred domami na ulici Kőkép číslo 23, ulici Szobor číslo 21 a ulici Szt. Imre číslo 78. Všetky tri kamenné stĺpy a kamenné sochy boli reštaurované.

JÁSZBERÉNY

Three votive columns were built on the sides of the roads leading outwards from Jász-

berény in 1699. The central figures of the statues are the rural painted stone pietas. The stone columns are simple, bearing a small roof. They are standing in front of the following houses: 23 Kőkép Street, 21 Szobor Street, and 78 Szt. Imre Street. All the three stone-columns and the stone-pictures have been restored.

JÁSZÁROKSZÁLLÁS

Pamätník ľudovej architektúry na Széchenyiho ulici číslo 31 je výnimočným obytným objektom, postaveným v polovici 19. storočia. Takýto druh budov neskôr slúžil ako model pre výstavbu bohatších domov. Vo vnútri je usporiadaný ako takzv. "veľký dom" s prednou izbou, vstupnou halou a kuchyňou s takzv. "polezným" komínom a "malý dom" s pecou v tvare úľa, komorou a podstienkom so stĺpmi kruhového pôdorysu pozdĺž záhradnej fasády. Interiér je zrkadlom životného štýlu strednej triedy, miestnosti sú vymalované v secesnom slohu. Samostatne stojaca stajňa a vonkajšia pivnica sú umiestnené v rámci pozemku.

JÁSZÁROKSZÁLLÁS

31 Széchenyi Street's rural monument is a prestigious dwelling-house built in the mid-19th century. These kinds of buildings served later also as a model for the construction of the wealthier houses. The inner layout of the house is so called 'big house' (front room) - entrance hall - kitchen with 'climbing' chimney - 'small house' (back room) with 'beehive' stove - pantry, and the porch with circular columns along the garden facade. The interior mirrors a middle-class lifestyle; the rooms are painted with Art-Nouveau patterns. An alonstanding stable and an outside cellar are located on the estate.

Zaujímavosti v okolí Jászberény a Jászárokszállás

Po okúpaní sa v Törökszentmiklósi môžete navštíviť Ekologicko - environmentálne vzdelávacie centrum v Tiszapüspöki a kúpalisko na rieke Tisa. Môžete navštíviť blízke mesto Szolnok, hrad v Kétpó, kaštieľ v Törökszentmiklósi a v Tiszaroffe.

Informácie:

Turistické informačné centrum Szolnok, 5000 Ságvári krt. 4.,
Tel.: (56)420-704 Fax: (56)341-441,
szolnok-m@tourinform.hu,
www.szolnok.hu

HEVES COUNTY/ŽUPA

PARÁD

Pôvodne obytný dom na ulici Szigliget číslo 10 je ohradený prúteným prepletaným plotom. Izba a nevykurovaná kuchyňa boli postavené koncom 18. storočia. Obytná komora so zbíjaných stien bola pristavaná neskôr. Objekt má kamennú podmurovku, steny spevnené dreveným orámovaním a valbovú slamenú strechu s dreveným štítom. Budova bola postavená bez komína. Takzv. 'sípós' kachle, ktoré môžu byť vykurované

zvnútra a majú vertikálny dymový otvor, boli sfunkčnené počas rekonštrukčných prác. Dym z kachiel sa rozplynul v strešnom priestore, kým obytná komora nebola vykurovaná. Stajňa a maštal' boli postavené do pravého uhla k domu.

PARÁD

The former dwelling-house on Sziget Street 10 stands on an estate encircled by wattle fence. The room and the unheated kitchen were built at the end of the 18th century, and the cob-work living-chamber was attached to it later. The building has stone foundation, wooden frame and sluiced walls with a thatched raft-top-beam gable-roof. The dwelling-house was built without chimney. The so-called 'sípós' (whistle) oven - which could have been heated from the room and had a vertical smoke hole - has been reconstructed during the restoration works. The smoke of the oven dissolved in the roof space, while the dwelling-chamber was unheated. The stable-barn ensemble was built at right angles to the house.

SIROK

Pamätník ľudovej architektúry sa nachádza na Petőfiho ulici číslo 11 v tieni hradu Sirok. Pravdepodobne bol postavený v polovici 19. storočia. Vnútornú dispozíciu obytného domu tvorí obývacia izba, vstupná hala - takzv. čierna kuchyňa a komora. K objektu

bola pripojená rozsiahla hospodárska budova. Malý gánok so stĺpmi sa tiahne pozdĺž domu. Stĺpy sú ukončené hodnotnými hlavami, zdobenými vytesanými kvetmi. Tieto mohli byť zhotovené talianskymi kamenármi, ktorí pracovali v miestnej povrchovej bani a predávali svoje remeselné výrobky, aby zvýšili svoj zárobok.

SIROK

This rural monument - lying in the shadow of the castle of Sirok - is situated on the Petőfi Street 11. Presumably it was built during the mid-19th century. The layout of the gable-roofed dwelling-house is room-entrance hall-room-kitchen (with an open chimney)-room-pantry. A large farm building was eventually joined to the dwelling-house. A small-coloumned porch runs along the side of the house containing valuable carved stone flowerbud capitals, which were supposedly carved by Italian stone-masons who worked on the squierly estates in the area and were selling their craft in order to gain extra income.

Zaujímavosti v okolí Parádu a Siroku:

Eger - zaujímavý pamiatkami z obdobia tureckej nadvlády /hrad, turecké kúpele, minaret/ a barokovými budovami /katedrála, kostoly, lýceum/. Praveké obydlie v jaskyni Suba-diera, údolie Hór s vápenkami, prístupné po náučnom chodníku Čertova veža z Cserépfalu. V Szarvaskő popri kaštieli je možné vidieť perinové lávy, ktoré vznikli podmorskými vulkanickými aktivitami v období Jury. Ďalej kaštieľ v Noszvaji a ľudovú architektúru a kúpele v Mezőkövesde.

Informácie:

Tourinform Eger 3300 Eger, ulica Bajcsy-Zsilinszky ut. 9. P.f.: 263; phone: +36-36 517-715, Fax: (36) 36/518-815, E-mail: eger@tourinform.hu,

Internet: www.ektf.hu/eger/

Other Places of Interest - Parád and Sirok:

Eger - remarkable for memories of Turkish territory (Castle, Turkish Bath, Minaret) and buildings of baroque architecture (Cathedral, churches, Lyceum,). Suba-hole cave (was home of the prehistoric man) and lime kilns can be seen in the Hór-valley, accessible by the Devil's Tower Nature Trail from Cserépfalu. Besides the castle, special features of Szarvaskő are the pillow lavas of submarine volcanism in Jura age. There is a manor house in Noszvaj and folk arts and thermal bath in Mezőkövesd.

Information:

**Tourinform Eger 3300 Eger, Bajcsy-Zsilinszky street 9. P.f.: 263
Phone: +36(36)517-715**

Fax: (36) 36/518-815,
E-mail: eger@tourinform.hu,
Internet: www.ektf.hu/eger/

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG COUNTY/ŽUPA

TARPA

Významnosť obce je zrejmá podľa veľkého množstva rozsiahlych domov s podstením. Zaujímavosťou je ale obytný dom s dvojitým podpivničením z konca 18. storočia, podpierajúci vysokú slamenú strechu. Táto pamiatka ľudovej architektúry sa nachádza na Poštovej ulici číslo 22. Steny dokazujú prestavbu z polovice 19. storočia. Počas rekonštrukcie prestavali otvorený komín a vymenili dvere a okná. Takýto typ obytného domu sa nikde inde nezachoval, preto k jeho ochrane sa pristupuje zvlášť starostlivo.

TARPA

The wealth of the settlement is obvious through its many large houses with porches. Interestingly enough a two-cell dwelling-house from the end of the 18th century bearing a high roof covered by trod straw was preserved as a rural monument on the Posta street 22. The building was rebuilt in the middle of the 19th century, which is evident from the walls. During the reconstruction work the house gained an open chimney and also new doors and windows. This type of dwelling-house does not exist any longer; therefore the building has been preserved with great care.

TÚRISTVÁNDI

Vodný mlyn na Zrínyskej ulici, ktorý si zachoval stredoveký charakter, je dodnes funkčný. Budova drevenej konštrukcie s tromi vodným kolesami na spodný pohon bola postavená koncom 18. storočia. Vodná priepust a pešia lávka sú umiestnené nad priesakovou debnou.

Voda, vedená do žľabu s mlynským kolesom, poháňa hriadeľový mlecí mechanizmus, umiestnený v drevenom šindľom pokrytom mlyne. Nádoba na múku, na ktorej je umiestnený gringer a 2 páry mlynských kameňov, stojí na vyrezávaných dubových sípoch. Dá sa k nej dostať po drevených schodoch. Unikátny vodný mlyn je otvorený pre verejnosť.

TÚRISTVÁNDI

Zrínyi Street - watermill, which preserves medieval characteristics, is still functional. The building with wooden structure and three under touched water-wheels date from the end of the 18th century. A sluice and a footbridge stand above the percolation-box. The water led into the wheel-channel runs the cylindrical milling mechanism with the help of the water-wheel, which stands in a shingle-and-gable-roofed mill house. The flour board - on which the grinder and the two pairs of millstones are placed - stands on carved oak pillars and can be accessed on wooden steps. This unique water-mill is open to the public.

Zaujímavosti v okolí Tarpy a Túristvándi:

Známe Dni Beregu - ponuka kultúrnych a gastronomických programov. Rieka Tisa

poskytuje možnosti rybolovu a kúpania /Kisar, Gergelyugonya, Vásárosnamény/

Informácie:

**Tourinform Vásárosnamény 4800,
Szabadság námestie 33,
Tel: +36(45)570-206,
Fax: +36(45)570-207,
E-mail: vasarosnameny@tourinform.hu
Tourinform Szabolcs-Szatmár-Bereg
County 4400 Nyíregyháza,
Országzászló námestie 6,
Tel: +36(42)504-647, +36(42)504-648,
Fax: +36(42)504-647, +36(42)50
E-mail: szabolcs-m@tourinform.hu**

Other Places of interest of Tarpa and Túristvándi:

The Famous Days of Bereg - offer cultural and gastronomical programs. The Tisza river is suitable for angling and bathing (Kisar, Gergelyugonya, Vásárosnamény).

Information:

**Tourinform Vásárosnamény 4800,
Szabadság sq.33,
Tel: +36(45)570-206,
Fax: +36(45)570-207,
E-mail: vasarosnameny@tourinform.hu
Tourinform Szabolcs-Szatmár-Bereg
County 4400 Nyíregyháza,
Országzászló sq. 6,
Tel: +36(42)504-647, +36(42)504-648,
Fax: +36(42)504-647, +36(42)50,
E-mail: szabolcs-m@tourinform.hu,
<http://tourinform.szabolcs.net>**

POĽSKO POLAND

Územie Podkarpatska je typické svojou rozmanitosťou tradícií, náboženstiev a kultúr. Prevažuje tu vidiecke osídlenie, rozvoj miest sa na tomto území začal až v 19. storočí. Je to jediné územie Poľska, na ktorom sa zachovalo také veľké množstvo objektov drevenej architektúry. Tie sa v tejto oblasti, na rozdiel od iných európskych regiónov, budovali súběžne s tehlovými i kamennými stavbami. Drevo sa využívalo nielen na výstavbu obytných sídiel, pod čím si dnes predstavujeme zrubové vidiecke domy, ale z neho bola vytvorená celá dedina a mesto s kompletnou vybavenosťou. Drevo slúžilo aj ako stavebný materiál pri montáži obranných opevnení, verejných budov, hospodárskych budov, kaštieľov a kostolov všetkých náboženstiev, zastúpených v tejto časti Poľska. Od 18. storočia, sa drevené objekty postupne začali nahrádzať kamennými a tehlovými, takže dnes z nich zostali už len fragmenty. Prudké zmeny, vyvolané priemy-

selnou revolúciou na prahu 19. a 20. storočia, a najmä obdobie po druhej svetovej vojne, zamenalo v Poľsku úplné zastavenie využívania dreva na výstavbu. To sa začalo vnímať ako znak chudoby a zaostalosti. Drevené hostince, kaštiele, veterné mlyny a iné drevené stavby takmer úplne vymizli z krajiny. Drevené obydlia boli nahradené modernými kamennými a tehlovými stavbami s univerzálnymi, transregionálnymi tvarmi, podobnými mestským stavbám.

V niektorých okrajových častiach, vzdialených od hlavných komunikácií, je však stále možné nájsť pozostatky bohatej histórie Podkarpatského regiónu a vychutnať si jeho čaro a jedinečnú atmosféru

Podkarpacie is a cultural borderland with merging traditions, religions and cultures. It is also a region with dominant countryside, where significant development of towns and cities started only in the 19th century. And it

is the only region in Poland with so many surviving monuments of wooden architecture, once widespread and prevalent in the local landscape. Unlike other regions in Europe, in south-eastern Poland wooden architecture was not treated as a minor and temporary phenomenon; it developed on a par with brick and stone architecture. Wood was used not only to build residential structures, today associated with village log cabins, but whole villages and towns with complete building infrastructure. Wood was therefore the material for erecting defensive structures, public utility buildings, farm buildings, manor houses, and churches of all the religions represented in this part of Poland. Gradually they started to be replaced with stone and brick buildings, however until as late as the end of the 18th century, the latter were just a small fragment of the whole existing development. Rapid changes in Poland during the industrial revolution at the turn of the 19th and 20th centuries, and most of all after the Second World War, resulted in complete rejection of wooden architecture, identified back then with poverty and backwardness. Wooden inns, manor houses, windmills etc. almost completely disappeared from the local landscape. Wooden thatched homesteads were replaced with modern stone and brick buildings of universal, transregional forms, more similar to and making conscious references to urban architecture.

Still, on the outskirts, far from the major communication routes, we can find relics reminding us of the past of the Podkarpacie region, its unique atmosphere and charm.

KALWARIA PACŁAWSKA

Kalwaria Paclawska, nachádzajúca sa neďaleko ukrajinských hraníc, je od 17. storočia pútnickým miestom. Malé osídlenie s niekoľkými svätyňami vzniklo a slúžilo ako prirodzené útočisko pre mnohých pútnikov. Väčšina budov pochádza z druhej polovice 19. storočia. Sú umiestnené pozdĺž širokej ulice tiahnucej zo severu ku kostolu. Drevené zrubové objekty majú pôdorys v tvare pre-

tiahnutého obdĺžnika. Na kratšej strane, otočenej na ulicu, majú arkády a strechu, ukončenú štítom. Vo väčšine objektov boli podkrovia prispôsobené potrebám pútnikov. Budovy v centre dediny si napriek modernizácii a mnohým úpravám zachovali svoj jedinečný charakter a dnes patria medzi hlavné turistické atrakcie Podkarpatského regiónu.

KALWARIA PACŁAWSKA

Kalwaria Paclawska, a small village near the present border with Ukraine, is inseparably connected with the pilgrimage complex dating back to the 17th century. Along with the sanctuary buildings a small settlement was established and developed, as a natural base for the numerous pilgrims. The majority of the present buildings date back to the 2nd half of the 19th century. They are situated along the broad street, which runs from the north towards the church. Built of wood, using the horizontal-log technique, on the plan of an elongated rectangle, they have arcades at the shorter sides off the street, covered with gable. In most of the buildings the loft parts have been adapted to suit the needs of pilgrims. Despite modernization and many conversions the buildings in the centre of Kalwaria Paclawska have preserved their unique atmosphere and character and nowadays are among the major tourist attractions of the Podkarpacie region.

Zaujímavosti v okolí:

historické mesto Przemysł s opevnením, arborétum v Bolestraszyciach, pútnické centrum a Františkánsky kláštor zo 17. -18.st. v samotnom sídle Kalwaria Paclawska, opevnený pravoslávny kostol v sídle Posada Rybotycka, hrad v Krasiczine, historická poľnohospodárska usadlosť v sídle Gwoźnica Górna, živý skanzen v sídle Mrzyglód, prícestná kaplnka Sv. Krištofa v Babici, presbytérium v sídle Blizne, pôvodné drevené obydlia v sídle Pruchnik, Bieščadský národný park.

Informácie:

**Turistické informačné centrum Albatros,
Ofiar Katynia 26, 37700 Przemysl
tel.: (48) 016 6780870
www.epodkarpacie.pl**

Other Places of Interest:

The Old Town in Przemysł with the fortifications, the arboretum in Bolestraszyce, the pilgrimage centre in Kalwaria Paclawska with the Franciscan monastery from the 17th-18th cc. Orthodox church in Posada Rybotycka, castle in Krasiczin, the historical farmstead in Gwoźnica Górna, the live open air ethnographic museum in Mrzyglód, St. Christopherr´s roadshrine in Babice, presbytery in Blizne, the Bieszczady National Park

Information:

**Tourist Information Centre Albatros,
Ofiar Katynia 26, 37700 Przemysl
Phone: (48) 016 6780870,
www.epodkarpacie.pl**

ZYNDRANOWA

Táto dedinka, nachádzajúca sa neďaleko Dukly, je v súčasnosti duchovným centrom poľskej časti lemkovského územia. Osídlenie tohoto typu bolo v minulosti typické pre túto časť Nízkych Beskýd. Tradičné lemkovské usadlosti s obytnou a poľnohospodárskou

časťou boli roztrúsené po horách. Po roku 1956 sa začali pôvodní obyvatelia pomaly vracaať do Zyndranowy. Podarilo sa im zachrániť dedičstvo svojich predkov pred zánikom. Na prelome 19. a 20. storočia tu bolo zriadené múzeum, ktoré podávalo svedectvo o tradičnom spôsobe života a kultúrnom dedičstve v obci. V súčasnosti takýto komplex budov je unikátom tohoto druhu v Poľsku (okrem skanzenov).

ZYNDRANOWA

A small village situated near Dukla is nowadays the spiritual capital of the Polish part of the Lemko land. In the past this settlement used to be a settlement typical for that part of the Beskid Niski mountains. It consisted of characteristic Lemko homesteads, each with a main building of both residential and farming nature, scattered over the highlands. After 1956 former residents started returning slowly to Zyndranowa. They managed to save their ancestors' heritage from sinking into oblivion. In the fortunately preserved Lemko homestead from the turn of the 19th and 20th centuries a museum was established, testifying to the life of the old village inhabitants and their cultural heritage. At the moment the complex, to which several buildings have been added, is the only one of this kind (apart from open-air ethnographical museums) in Poland.

